

Utlåtande 2012:109 RVII (Dnr 325-983/2012)

Länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo

Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms Län

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld - Origo - bilaga, godkänns med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.
2. Stockholms stads andel av kostnaderna för resurscentrum ska inrymmas i socialnämndens ordinarie budget.
3. Kommunstyrelsen ska underteckna avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo, samt under avtalstiden besluta om ändringar i och tillägg till avtalet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Stadsdirektören ska, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, underteckna avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo, samt under avtalstiden besluta om ändringar i och tillägg till avtalet.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Operation Kvinnofrid har under ledning av länsstyrelsen, som under de senaste åren haft stort fokus på hedersrelaterat förtryck och våld, tagit initiativ till ett resurscentrum.

Anledningen till detta är att det finns brister hos olika myndigheter avseende hur flickor, pojkar, kvinnor och män som är utsatta för hedersrelaterad problematik får stöd. Enligt Stockholms stads kartläggning framgår det att det finns tusentals flickor och pojkar i Stockholms län som lever i en hederskontext där de utsätts för förtryck och våld på olika sätt och i olika omfattning.

Inom ramen för Kommunförbundet Stockholm Län, KSL, har en rekommendation tagits fram med förslag att samtliga kommuner tecknar avtal och medverkar i resurscentret. Motsvarande avtal processas med Stockholms läns landsting och Stockholms Polismyndighet. Avtalet reglerar hur samarbetet ska ske kring resurscentret.

Resurscentrum kommer att bestå av ett fysiskt och ett virtuellt hus med uppgift att:

- Erbjuda stöd och rådgivning till utsatta ungdomar
- Erbjuda konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma
- Underlätta och stödja samverkan mellan länets kommuner, Stockholms läns landsting och polismyndigheten i Stockholms län
- Sprida kunskap om frågan samt utveckla arbetssätt och metoder.

Den totala budgeten för resurscentrum är sex miljoner kronor per år. I driftskostnaden ingår fem årsarbetskrafter (4 från kommunal verksamhet varav en verksamhetsledare, 0,5 från Stockholms läns landstings hälso- och sjukvård samt 0,5 från polismyndigheten i Stockholms län). I budgeten ingår även förvaltningen av det virtuella huset.

Den kostnadsfördelning som tagits fram är följande: Stockholms läns landsting 25 procent, Polismyndigheten i Stockholms län 25 procent och länets kommuner 50 procent tillsammans. Kostnadsfördelningen utgår från invånarantal.

Planen är att verksamheten ska vara i full gång från januari 2013. Under hösten 2012 pågår uppbyggnadsarbetet. Verksamhetsledare finns anställd sedan april. Från den 1 april 2012 har ansvaret tagits över av Stockholms stad.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att centret ger en unik möjlighet att samla specialistkompetens inom området hedersrelaterad problematik från olika myndigheter och frivilligorganisationer. Det ger en bra grund till att ge råd och stöd till ungdomar samt att öka och sprida kunskaper till professionella inom

länets kommuner, Stockholms läns landsting och Stockholms polismyndighet. Ett länsgemensamt resurscentrum bör leda till bättre bemötande och stöd till personer som i olika omfattning utsätts för hedersrelaterat våld.

Mina synpunkter

Hedersrelaterat våld och förtryck kan ta sig olika uttryck och förekommer i alla socialgrupper samt över religionsgränserna. Det kan exempelvis ta sig uttryck genom fysiskt eller psykiskt våld, men även socialt och sexuellt. Ungdomar som inte får delta i skolans aktiviteter, välja sina vänner, eller tvingas till agerande mot den egna viljan. Uppskattningsvis finns det idag cirka 70 000 unga som inte får välja vem de ska gifta sig med. En undersökning från 2009 uppskattar att 3 000 flickor och 1 200 pojkar lever under hedersförtryck i Stockholms stad. Mörkertalet uppskattas som stort eftersom mycket inte kommer till stadens kännedom eller kategoriseras.

Stockholms stad har även tillsammans med Stockholms läns landsting och Polismyndigheten i Stockholms län, inom ramen för Operation kvinnofrid medverkat till framtagandet av ett länsgemensamt resurscentrum för hedersrelaterat våld och förtryck, Origo. Stockholms stad är sedan den 1 april 2012 ansvariga för Origo, vilket anses vara det första av sitt slag i Skandinavien.

Origo är en viktig satsning som innebär att utsatta unga lättare får den hjälp de behöver samtidigt som det ger ett viktigt kompetenslyft inom området hedersrelaterad problematik. I och med Origo samlas all specialkompetens inom ett område. Verksamheten byggs upp kring tanken om en dörr in och att den utsatte bara behöver vända sig till ett enda ställe för att få all nödvändig hjälp. Detta kommer att leda till bättre bemötande och stöd till de unga som av olika omfattningar berörs av hedersrelaterad problematik, men även att fler kan våga ta steget att söka hjälp. Genom att arbeta med ett länsgemensamt resurscentrum skapas även möjligheter att stimulera nya arbetsmetoder och kunskaper om den komplexa problematiken kring hedersrelaterat våld och förtryck.

Origo blir även ett centrum för samarbete och kunskaps- och erfarenhetsutbyte med de frivilligorganisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Det återstår mycket att göra för de som lever med hedersrelaterat våld och förtryck. Arbetet med Origo är ett viktigt steg framåt för den mänskliga rättigheten, att ge de utsatta unga möjligheterna till ett tryggt liv.

Bilaga

Länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo. Rekommendation från Kommunförbundet Stockholms Län

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Det är ett mycket angeläget initiativ med ett länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck. För att verkligen uppnå ambitionen att ”ge de utsatta unga möjligheterna till ett tryggt liv” är det viktigt att det också finns stöd och hjälp att förändra attityder hos den omgivning som riskerar att utsätta unga för hedersrelaterat våld och förtryck. Det behövs mer förebyggande arbete och utbildning.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld - Origo - bilaga, godkänns med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.
2. Stockholms stads andel av kostnaderna för resurscentrum ska inrymmas i socialnämndens ordinarie budget.
3. Kommunstyrelsen ska underteckna avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo, samt under avtalstiden besluta om ändringar i och tillägg till avtalet.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

Stadsdirektören ska, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, underteckna avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo, samt under avtalstiden besluta om ändringar i och tillägg till avtalet.

Stockholm den 12 september 2012

På kommunstyrelsens vägnar:

STEN NORDIN

Anna König Jerlmyr

Ulrika Gunnarsson

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Ann-Margarethe Livh (V) enligt följande.

Vänsterpartiet i Stockholms stad stödjer förslaget om ett länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. FN:s konvention för barnets rättigheter måste följas för alla barn. Så är det inte idag. Myndighetssamverkan inom resurscentret är ett viktigt steg för att öka kunskapen, samverkan och möjligheterna att hjälpa de tusentals flickor och pojkar som bara i Stockholms stad får sina liv begränsade genom att de lever under hedersförtryck

Stadsledningskontoret anser att stadens andel av kostnaderna för resurscentrum ska rymmas i ordinarie budget. Eftersom den sociala budgeten generellt är underfinansierad anser vi att det nya uppdraget ska medföra att resurser tillförs socialnämndens budget.

ÄRENDET

Operation Kvinnofrid har under ledning av länsstyrelsen, som under de senaste åren haft stort fokus på hedersrelaterat förtryck och våld, tagit initiativ till ett resurscentrum.

Anledningen till detta är att det finns brister hos olika myndigheter avseende hur flickor, pojkar, kvinnor och män som är utsatta för hedersrelaterad problematik får stöd. Enligt Stockholms stads kartläggning framgår det att det finns tusentals flickor och pojkar i Stockholms län som lever i en hederskontext där de utsätts för förtryck och våld på olika sätt och i olika omfattning.

Inom ramen för Kommunförbundet Stockholm Län, KSL, har en rekommendation tagits fram med förslag att samtliga kommuner tecknar avtal och medverkar i resurscentret. Motsvarande avtal processas med Stockholms läns landsting och Stockholms Polismyndighet. Avtalet reglerar hur samarbetet ska ske kring resurscentret.

Resurscentrum kommer att bestå av ett fysiskt och ett virtuellt hus med uppgift att:

- Erbjuda stöd och rådgivning till utsatta ungdomar
- Erbjuda konsultativt stöd och vägledning till yrkesverksamma
- Underlätta och stödja samverkan mellan länets kommuner, Stockholms läns landsting och polismyndigheten i Stockholms län
- Sprida kunskap om frågan samt utveckla arbetssätt och metoder.

Den totala budgeten för resurscentrum är sex miljoner kronor per år. I driftskostnaden ingår fem årsarbetskrafter (4 från kommunal verksamhet varav en verksamhetsledare, 0,5 från Stockholms läns landstings hälso- och sjukvård samt 0,5 från polismyndigheten i Stockholms län). I budgeten ingår även förvaltningen av det virtuella huset.

Den kostnadsfördelning som tagits fram är följande: Stockholms läns landsting 25 procent, Polismyndigheten i Stockholms län 25 procent och länets kommuner 50 procent tillsammans. Kostnadsfördelningen utgår från invånarantal.

Planen är att verksamheten ska vara i full gång från januari 2013. Under hösten 2012 pågår uppbyggnadsarbetet. Verksamhetsledare finns anställd sedan april. Från den 1 april 2012 har ansvaret tagits över av Stockholms stad.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret är positivt till förslaget om ett länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld. Socialnämnden har ställt sig bakom förslaget att staden ska vara värd för det länsgemensamma centret. Stockholms stad har också inom ramen för Operation Kvinnofrid medverkat till framtagandet av att inrätta ett länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat våld och förtryck.

Stadsledningskontoret vill lyfta fram att centret ger en unik möjlighet att samla specialistkompetens inom området hedersrelaterad problematik från olika myndigheter och frivilligorganisationer. Det ger en bra grund till att ge råd och stöd till ungdomar samt att öka och sprida kunskaper till professionella inom länets kommuner, Stockholms läns landsting och Stockholms polismyndighet. Ett länsgemensamt resurscentrum bör leda till bättre bemötande och stöd till personer som i olika omfattning utsätts för hedersrelaterat våld.

Inom ramen för KSL har en rekommendation tagits fram med förslag att samtliga kommuner tecknar avtal och medverkar i resurscentret. Motsvarande avtal processas med Stockholms läns landsting och Stockholms Polismyndighet. Avtalet reglerar hur samarbetet ska ske kring resurscentret. Stadsledningskontoret ställer sig bakom rekommendationen och vill särskilt betona betydelsen av att:

- Mandatet för verksamheten måste vara tydligt för att undvika orealistiska förväntningar eller skapa konflikt med de myndigheter som har det faktiska ansvaret.
- Verksamheten tryggas genom att en långsiktighet finns kring ansvar och finansiering och att berörda parter är överens om villkoren.

Stadsledningskontoret anser att Stockholms stads andel av kostnaderna för resurscentrum ska inrymmas i socialnämndens ordinarie budget.

Stadsledningskontoret föreslår att förslag till avtal för länsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld, Origo godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.